

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.

Upravniškega telefona št. 188.

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Ljudske šole.

(Govor posl. Žitnika.)

III.

Koroško.

O ljudskih šolah za Slovence na Koroškem sem l. 1902. obširno govoril v javni seji poslanske zbornice.

Ljudske šole za Slovence na Koroškem so, kakor je znano, razdeljene v tri skupine. Prva skupina obsega šole s slovenskim učnim jezikom, v katerih pa je nemščina obvezni učni predmet. L. 1902. so bile na Koroškem 4, reci štiri take šole; sedaj sta, kakor se mi poroča, menda samo še dve. A ravno te šole bi bile umestne in potrebne za koroške Slovence.

Istina je, tega ne tajim, da koroški Slovenci vobče res žele nemščino kot obligatni učni predmet, ne pa kot poučni jezik. V tem tiči glavni vzrok preprirov, narodnih bojov, pritožeb in prošenj. Koroški Slovenec hoče, da se otroci naučijo tudi nemškega jezika za potrebo; noče pa, da se njegov materinski jezik prezira in potiska iz šole.

Druga vrsta ljudskih šol za koroške Slovence je pa posebna avstrijska iznajdba. Imenujejo se utrakvistične. Teh je nekaj nad 80, obiskuje jih nad 10 000 otrok. L. 1902. je bilo za te šole določenih 145 učiteljev, 105 slovenske, 40 nemške narodnosti. Učni načrt za te šole ukazuje, naj se nazorni nauk vrši v slovenskem jeziku, v zvezi s tem pa naj sistematične nemške vaje uvajajo otroke v nemški jezik. Proti šolam te vrste se pritožujejo koroški Slovenci. Leta 1891. se je pritožilo, kakor je priznal tedanji naučni minister baron Gautsch, 33 občin in krajnih šolskih svetov. Ko bi hotel ponavljati te pritožbe ter opisavati trnjevo pot koroških Slovencev v tem oziru, potreboval bi nekaj ur. Vse te pritožbe so znane učni upravi, in njej veljajo v prvi vrsti moje besede. Njena dolžnost je, da izvršuje zakon, ki pravi, da se nobeni narodnosti ne sme v šolah usiljevati drugi deželni jezik. In to se godi v koroških utrakvističnih šolah. Te so čiste jezikovne šole, katerih namen je ponemčevanje, ne pa, podajati otrokom potrebne nauke za življenje na kmetih.

Dalje je še 30 ljudskih šol, katere pa so povsem nemške, dasi jih obiskuje do 6000 v veliki večini slovenskih otrok. Koroški Slovenci so v tem oziru mnogo na slabšem, nego Poljaki na Pruskem. Teh Poljakov je še okoli tri milijone, ki se živo zavedajo svoje narednosti in jo tudi odločno zagovarjajo. Imajo še svoje plemstvo, ki stoji v boju za pravice svojega naroda. Koroški Slovenec pa je večinoma že obupal v brezuspešnem boju za svoj narodni obstanek. Leta 1890. so uradno našli na Koroškem še 101.030 Slovencev, l. 1900. samo 90.495. Torej se je število koroških Slovencev v desetih letih skrčilo za 10.535 duš. Kam so šli? Izselili se menda niso, število družinskih članov tudi ni padlo. Postali so Nemci; tako vsaj trdi uradna statistika. Gospodje! Slovenci smo najmanjši narod v Avstriji. Italijani, ki štejejo le dobrih 700.000 duš, imajo vsaj mogočno moralno zaslonbo pri svojih sorojakih ob meji. A mi? Ko bi nas bilo več milijonov, rekel bi: Če že hočejo in morajo koroški Slovenci postati Nemci, pomagaj jim Bog. Vsaj Karavanke naj so mogočna meja slovenski narodnosti. Toda Koroška je bila v davnih vekih središče Slovencev. V doglednem času pa se zgrne nemška narodnost nad zemljo onkraj gore, skih planin, ne po naši krivdi, marveč po krivdi avstrijskih vlad, ki mirno gledajo in po svojih nižjih organih — hoté ali nehoté — pospešujejo ponemčevanje našega rodu. Zato je stokrat neopravičena znana fraza, neutemeljen bojni klic, da slovanska povodenj sili v nemške pokrajine. Na Štajerskem so nas potisnili skoraj do Drave, na Koroškem blizu do deželne meje, na Gorenjskem se širita nemška govorica in vpliv. Kaj nam torej še preostane? Ali naj se izselimo na luno? Zanimarjali bi torej svojo dolžnost, ko bi slovenski poslanci ne opozarjali vlade na te kričeče razmere, na krivice, ki se gode našim bratom ob meji.

Poglejte, gospodje, tako se slovenski otroci uče slovenščine v utrakvističnih šolah. (Pokaže šolski zvezek, kjer se čita: Molitve pred podufom: Pribi sveti duh, napluidi ferzad fweidh wernidh itd.) Vprašam Vas: Ali je to dopustno začetkom 20. stoletja v Avstriji, ki slovesno v tem zakonih

zagotavlja svojim narodom ravnopravnost v šoli in uradu?

V Št. Jakobu v Rožni dolini so se 13 let borili za slovensko šolo, katero so dobili po mnogih prošnjah in pritožbah leta 1891. Nemščina je bila obligatni predmet že s tretjim šolskim letom. Šola se je lepo razvijala, uspehi so bili dobri, toda s tem niso bili zadovoljni merodajni krogi. Dež. šol. svet je je l. 1901. proti volji obč. zastopa in kraj. šol. sveta razdelil v slovensko in utrakvistično, to je, nemško. Pričele so se nove pritožbe in prošnje. Zastopniki občine in kr. šol. sveta so bili lani celó tukaj na Dunaju in prosili, naj se jim pusti šola, kakor je. Vse to ni pomagalo, šole so razdelili, ker je to zahtevala politika prejšnje vlade. In bili so čudaki, ki so nam Jugoslovanom očitali, zakaj smo bili v boju proti vladi, ki je delala premirje v prvi vrsti na račun Slovencev.

Kaj naj torej stori naučna uprava?

Prvo je, da preustroji c. kr. učiteljsko pripravništvo v Celovcu. Niti na vadnici, niti na pripravništvu slovenščina ni obligatni predmet. In taka pripravništva naj vzgaja učitelje tudi za slovenske otroke? Taki učitelji so mutasti v šoli, ker se niti pogovoriti ne morejo z učenci. Treba je torej: 1. Vsi učenci slovenske narodnosti bi se morali učiti slovenskega jezika na vadnici po 4 ure na teden, v I. in II. letniku pripravništva po 4 ure, v III. in IV. vsaj po 3 ure. V IV. letniku bi se vsaj po eno uro morala praktična metodika poučevati v slovenskem jeziku. 2. Dež. šol. nadzornik za ljudske šole bi moral biti zmožen tudi slovenskega jezika, kar danes ni. 3. Da bi dobili dovolj slovenskih učit. pripravnikov, naj bi vlada za vsako leto razpisala deset ustanov po 200 kron. Paragraf 64. org. statuta se glasi: Na ljudskih šolah za slovenske otroke naj se nameščajo le take učne moči, ki so popolnoma zmožne slovenskega jezika in morejo to zmožnost dokazati tudi v zrelostnem izpričevalu.

Ugovarja se nam, kakor čitamo v interpelaciji nemške ljudske stranke z dne 21. febr. t. l., da se mi Kranjci ne smemo vtikati v koroške razmere. Ta ugovor ne velja. Gospodje s Koroškega in Štajerskega

se tudi vtikajo v šolske razmere na Tirolskem, Češkem, Moravskem, v Šleziji in drugod. Torej naj velja za vse enaka pravica. Dalje so imeli koroški Slovenci le tri leta tukaj svojega zastopnika, ki pa vsled nemške obstrukcije nikdar ni mogel govoriti o koroških šolah. Dolžnost je torej naša, da to storimo.

Ugovarjajo dalje, da je nemščina nujno potrebna za vsakdanje življenje. To je tista fraza, ki jo čujemo večkrat tudi na Kranjskem. Tudi pri nas so vsilili na štiri razrednicah p o d e ž e l i nemščino kot obligatni predmet. Smešno! Vem, zakaj se je to svoj čas zgodilo. Vlada je hotela Nemcem dokazati, da so gospodje v deželi. Ne ugovarjal bi, ko bi se otroci res nekaj nemščine naučili. A tratijo le čas na trošek drugih važnejših predmetov. Kakor na Kranjskem, tako tudi na Koroškem otroci slovenskih staršev ostajajo vendar doma, na svoji zemlji kot kmetje, obrtniki in delavci, in tu jim pač nemščina ni neobhodno potrebna. In v uradih tudi ne! Zato zahtevamo slovenske politične in sodne uradnike ter slovensko uradovanje za slovenske prebivalstvo. Gospodje, uverjeni bodite, da niti enemu nemškemu otroku ne usiljujemo slovenskega jezika. Nemci na Kranjskem imajo tudi ljudskih šol več, nego jih potrebujejo po svojem številu (Vide Ljubljana!)

Ako pa hoče oče dati sina v višje šole, dobro, pošlje naj ga eno ali dve leti preje v mestne šole. Krivica pa je, da bi se na primer v Dobropoljah zaradi 10 otrok, ki morda grede pozneje na gimnazijo, moralo 100 drugih učiti nemškega pravopisja. Približno isto velja za koroške šole v krajih, kjer stalno biva večina slovenskega prebivalstva. Ako pa so občine na Koroškem, ki zahtevajo nemške šole, treba pomisliti, da so le občinski zastopi nemški, a ne prebivalstvo.

Čujemo tudi ugovore, da je „nova slovenščina“ koroškim Slovincem tuj, nerazumljiv jezik. Ta je bosa. Res je, da se naš jezik čisti tujk (župan mesto purgrmajstr, razsodba mesto urtl, božič mesto vinahti itd.), a to so naše starodavne besede, ne skovanke in ne izposojene od Hrvatov Bil sem na treh shodih med koroškimi Slovenci,

LISTEK.

Čipkarstvo.

Naučna uprava je preskrbela obiskovalkam c. kr. osrednjega čipkarskega tečaja na Dunaju in sicer v Heiligenstadt, Krocigasse 19 lasten zavod — internat, ki se je 19. septembra lanskega leta slovesno otvoril v navzočnosti g. ministra za bogočastje in nauk dr. W. pl. Hartelna, dunajskega župana dr. K. Luegerja, dvornega svetnika dr. A. Müllerja in druge odlične gospode.

V tem zavodu se učijo obiskovalke c. kr. osrednjega čipkarskega tečaja, ki imajo državne ustanove, praktičnega gospodinstva, tako da bodo pozneje kakor učiteljice pridobitnih šol, oziroma potovalnih tečajev za čipkarstvo vplivale vzgojevalno in blažilno na gospodinstvo in zdravstvene razmere po vseh krajih, kjer se čipke izdelujejo.

V zavodu je 16 gojenk iz raznih krajev našega cesarstva. Za tehnično izvežbanost v čipkarstvu in za pouk v drugih pred-

metih skrbi sam c. kr. osrednji čipkarski tečaj na Dunaju, I, Hegelgasse 6.

Obiskovalke raznih narednosti vidijo izdelovanje mnogovrstnih čipk in morejo ceniti po dovršenosti in umetnosti, na kateri stopinji stoji čipkarstvo v posameznih avstrijskih deželah. One se učijo, v koliko je treba čipkarstvo popolniti in da je potrebno miroljubno gospodarsko tekmovanje v blagor ljudstva, ki se tukaj ali drugod le siromašno preživi. V prijateljskih odnosajih med seboj spoznavajo imenitno vez ljubezni, ki je potrebna za vse narode v naši mnogojezični Avstriji.

Tako hoče sama država skrbeti za naše čipkarice in jih varovati umazane konkurence. Dobro delo zasluži pošteno plačilo, to je poglobitna misel, ki vodi državo ko vrejuje čipkarstvo. Zato bodo vsi drage volje podpirali blagi namen države v prid našim ubogim čipkaricam. Trgovci, ki se pečajo s trgovino čipk, ne bodo prav nič prizadeti, kajti vrejene cene čipk ne morejo biti njim nikakor v škodo.

Potovalnih tečajev bode samo omejeno

število; ustanovljeni bodo tam, kjer so potrebni in ugodne razmere zanj. Občine bodo morale prositi zanje in skrbeti za učno sobo, kurjavo in prvo napravo. Za kraje, kjer ne bode potovalnih tečajev, treba bode nekaj ustanov za dekleta, ki se hočejo izuriti v novih vzorcih in popolniti ročnost. Brez dvoma bosta dežela in trgovinska zbornica podpirali, da se čipkarstvo dvigne še na višjo stopinjo, in nudili oddaljenim čipkaricam priliko, se tehnično popolniti v potovalnih tečajih. Ako se nekoliko ustanov po 200 kron za enoleten obisk ustanovi, bode to blagodejno vplivalo na razne kraje in donašale deželi bogate obresti, ker se bode blagostanje izboljšalo. Čipkarske šole že sedaj posredujejo za delo in dajejo brezplačno vzorce in sukanec po lastni ceni. Čipkarice lahko dobijo delo in izvedo prave cene. C. kr. strokovna šola v Idriji daje vsa potrebna pojasnila onim, ki se zanimajo za potovalne tečaje in ki imajo voljo, našim čipkaricam pomagati do boljše bodočnosti.

Gospa, ki čipke kupi, pač ne gleda

na nekoliko vinarjev, kar bodo čipke dražje, našim čipkaricam pa tudi nekoliko vinarjev zaleže, ako jih več dobe. Država bode tudi skrbela, da se bode carina na inozemske čipke povišala, naše čipke lahko tekmujejo s tujimi čipkami glede cene in kakovosti. Kdor potrebuje čipke, naj kupi domače, ni potreba jih drugod iskati v inozemstvu. Kaj lahko se zgodi, da prejme tiste čipke, katerih se je branil doma, ali ni vedel zanje, samo da so zdaj dražje, ker prebrisani inozemski trgovec jih je tu kupil, plačal carino in seveda z dobičkom prodal. Naročnik ni samo po nepotrebnem drago plačal čipke, temveč tudi še carino iz inozemstva. Tako je sebe in domači obrt oškodoval. Neverjetno, pa žalostna resnica je, da se do sti ljudi dobi, kateri ne cenijo domačih izdelkov, če je le od drugod, pa je dobro in fino, ako je tudi slabše. Naloga društvene prodajalne je, take predsodke prepoditi in ljudi naučiti, domači obrt spoštovati.

govoril kakor doma, a razumeli so me vsi. Da slovensko narečje na Koroškem ni pis- meni jezik, to je istina. A pogledite v nem- ške pokrajine. Bil sem na Švabskem. Četudi za silo govorim nemški jezik, razumel nisem tamošnjih kmetov prav nič. In naši Ko- čevci! Stavit bi glave, da ne razumete naših Kočevcev, ako govoré v svojem narečju. In vendar imaje nemške, a ne kočevske šole, kar je edino pametno. A mnogo čistejše je koroško slovensko narečje, nego n. pr. ko- čevsko.

Končam svoje besede o ljudskem šol- stvu. Zaliti nisem hotel nikogar, storil sem le svojo dolžnost, ako sem opozoril naučno upravo na kričeče šolske razmere v Istri, Trstu in na Koroškem. Maloštevilni je naš rod, ki pa ga je kruta usoda raztrgala na drobce. Na Ogrskem, v Italiji poje Sloven- cem smrtna pesem. Vsaj v Avstriji naj bi vlada ne kopala gomile našemu narodu. Tega naš narod ni zaslužil; pač pa je av- strijska vlada dolžna, da ohrani slovanski rod na jugu države, ker s tem posredno brani tudi državne koristi.

Mednarodni kmetijski kongres.

Dunaj, 16. marca.

Danes so se zbrali pri kmetijski družbi na Dunaju zastopniki vseh kmetijskih družb in deželnih kulturnih svetov v državi v po- svet, ali naj se odzovejo avstrijski kmeto- valci na zadnjem mednarodnem shodu kmeto- valcev v Rimu izraženi želji, da se l. 1906 na Dunaju priredi 8. mednarodni kme- tijski kongres. Sestanku je predsedoval princ Lobkovic.

Po daljši obravnavi, v katero je posegel tudi zastopnik „Kranjske kmetijske družbe“ g. Povše, ki je želel izvedeti, kako stališče glede tega kongresa zavzema avstrijs- ko ministrstvo in ali hoče prevzeti večji del stroškov za prireditve takega precej dragega kongresa. Ker je bilo dano za- dostno zagotovilo o tem, se je soglasno sprejel predlog, da se priredi l. 1906. med- narodni kmetijski kongres in izvolil izvrše- valni odsek ter izbral predsednikom princa Ferd. Lobkovic. Določilo se je, da bo kongres imet deset sekcij in sicer: 1. za narodno gospodarstvo, gospodarsko združništvo, kreditna dru- štva, zavarovanje tudi kmetijskih delavcev za čas onemoglosti in starosti; 2. za kmetijski pouk; 3. za poljedel- stvo; 4. za živinorejo, mle- karstvo in živinozdravilstvo; 5. za melioracije, vodne zgradbe, osuševanje močvir- nih zemljišč in obdelovanje barja; 6. za kmetijski obrt; 7. za pokončevanje kmetij- stvu škodljivih živali in rastlin; za mednarodno varstvo kme- tijskega koristnih ptic; 8. za goj- zdarstvo; 9. za ribarstvo; 10. za vinarstvo in sadjarstvo.

O nadaljnjih pripravah za ta važni med- narodni kmetijski kongres bomo svojedobno poročali in izkušali pridobiti tudi sodelo- vanje kmetovalcev iz naše slovenske domo- vine.

P.

Državni zbor.

Dunaj, 16. marca.

Umetnine in starine.

Proračunski odsek je porabil dve seji za razpravo o treh za umetnost in var- stvo starin. Razni govorniki so opozarjali vlado na zgodovinske spomenike, stavbe, izkopine itd., ki naj bi se ohranili z držav- nimi podporami. V imenu vlade je odgovar- jal naučni minister dr. vitez Hartel na razne želje ter izjavil: Vlada bi rada ustregla vsem izraženim željam, ko bi imela polne vreče denarja. Toda pri sestavi državnega proračuna je vlada v največji zadregi, da ne zabrede v še večji deficit. Mnogo se je v odseku govorilo o aferi Marschall. Kakor je znano, je vlada imenovala Marschalla profesorjem na dunajski akademiji proti volji profesorskega zbora. Vsled tega je na- stala peresna vojska, učenci Marschallu so izostali, Marschall je plačan profesor — brez učencev.

Grof Stürgkh je zahteval državno pod- poro za ohranitev zgodovinskega gradu celjskih grofov.

Polanec Žitnik je v imenu dalma- tinskih poslancev opozarjal vlado na Dio- klecijanovo palačo v Splitu. Tu so tekom let razne družine v staro zidovje zgradile svoje koče, ki rušijo in uničujejo staro zi- dovje. Isto velja o ciklopskih zidovih na otoku Hvaru. V Sibeniku je krasna bazilika, sicer stare arhitekture. Bazilika pa je brez vonika. Troški za zvonik bi znesli do

60 000 kron. Naj bi vlada, ko dobi novo vrečo denarja tudi v ta namen postavila primerno vsoto v proračun.

Posebne pa govornik opozarja na hr- vaško starinoslovsko društvo v Kninu. To dobiva 1500 kron redne in 2000 kron izredne podpore. V 16 letih je dobilo pod- pere 9400 kron, dočim je država v treh le- tih samo za izkopavanje rimskih starin v Asseerii izplačala 18 000 kron Samo za mu- zej v Splitu je v proračunu 28 178 kron, dočim dobi hrvaški muzej le 3500 kron — Ne ugovarjam, ako vlada skrbi za rimske spomenike in izkopine, a tudi hrvaških ne sme prezirati.

Hrvaški muzej v Kninu so leta 1885 ustanovili oo. frančiškani, društvo je kupilo pozneje posebno hišo in naredilo nad 10 000 dolga. Vlada naj torej zviša podporo za dru- štvo v Kninu vsaj na 4000 kron. Končno posl. Žitnik opozarja vlado na načrt zakona v varstvo starin, ki ga je baron Helfert že l. 1898 predložil v gosposki zbornici. Av- strijska vlada stori mnogo za umetnine in starine — letos je v proračunu nad en mi- lijon 600 000 kron, — a nima zakonite pravice, da bi varovala spomenike in pre- prečila razprodajo starin na tuje. — V tem oziru sme na slabšem, nego v drugih kul- turnih deželah. Minister dr. vitez Hartel je odgovoril, da vlada razmišlja o takem zakonu.

Dr. Kramar je sprožil vprašanje, ali bi ne kazalo, da se v pokritje troškov za umetnine in starine osnuje srečkanje, ki bi donosalo okroglo štiri milijone kron v ta namen.

Rusko-japonska vojska.

Po najnovejših vesteh se je Kuropat- kinu vendar posrečilo doseči Tjelin z moč- nejšimi silami ter ondi v pripravnih pozi- cijah sprejeti še umikajoče se armadne dele. Najprvo se nam sedaj usiljuje vprašanje, bode li japonsko vrhovno poveljstvo nadalje- valo svoje operacije do Harbina, ali ne. Da pa se bodo japonske operacije proti Har- binu najbrže nadaljevale, sledi iz tega, da se po najnovejših poročilih izkrcavajo ja- ponske čete jugozahodno od Vladivostoka, da oblegajo to trdnjavo ter ji pretrgajo zvezo s Harbinom, t. j. izolirajo jo na su- kem in na morju. Obleganje Vladivostoka pa mora biti krito proti Harbinu, vsled če- sar bo japonsko armadno vodstvo gotovo izkrcalo še nadaljnje vojne sile, ki bodo najbrže prodirale preko Hunčuna proti Nin- guti, oziroma Nikolsku.

Ako pa se japonske sile izkrcajo jugo- zahodno od Vladivostoka ter operirajo v smeri proti Ninguti ali Kirinu, je v nevar- nosti umikalna črta glavne ruske armade Tjelin-Harbin.

Rusko armadno vodstvo bi moralo se- daj v prvi vrsti skrbeti za to, da prepreči, ako le mogoče, izkrcavanje sovražnih sil jugozahodno od Vladivostoka. Sedaj torej stojimo pred slučajem, ko bi moralo poseči vmes rusko brodogradbo, da onemogoči ali vsaj moti pomorski transport in izkrcavanje ja- ponskih sil. Rusko brodogradbo se pa, po na- sprtnostim si poročilih, nahaja ali pri Ma- dagaskarju, ali pri Džibuti; torej še vedno v afriških vodah, med tem, ko se japonska opazovalna eskadra nahaja pri otočju Ha- gos in glavna sila japonskega brodograd- pa pri Sundskem otočju. Skoro se zdi, da bo rusko brodogradbo zapadlo v isto napako ko armada, t. j. v negotovost in obotavljanje. Kdor se ničesar ne drzne, ničesar ne dobi in drznejšemu je vojna sreča milejša ko onemu, ki se obotavlja.

Ako bo japonsko armadno vodstvo na- daljevalo svoje operacije do Harbina, si bo najbrže ustvarilo v Mukdenu svoje opera- cijsko bazo. Vsled tega je tudi moralo do- biti Tjelin ki bi vsled svoje male oddalje- nosti od Mukdena vedno pretil japonski operacijski bazi. Boji, o katerih se je poro- čalo večeraj, kažejo, da je japonski glavni stan že v Tjelinu.

Najnovejša poročila tudi trde, da se ja- ponske vojne sile izkrcavajo tudi pri Gen- zanu. To izkrcavanje ima najbrže ta-le na- men: Ali prodirati preko Hamheuna v smeri proti Hajlunčenu v dolino reke Hujfaho, ali pa preko Pukčena Šahoera Lančakoua proti Kirinu, ter na ta način kriti desno krilo ja- ponske glavne armade in obenem tudi ope- racijsko bazo Mukden.

Rusko armadno vodstvo ima sedaj novo težavno nalogo in prihodnost bo pokazala, ali bo kos stavljenim mu nalogam, ali bo pa morda izprememba v nadpoveljstvu pri- nesla preobrat v prilog Rusiji, kar iz srca želimo.

Najnovejše vesti.

Dopisnik „Novega Vremena“ javlja v Peterburg: Ko se ruske čete zapustile Tjelin in se umaknile na neko stališče severno od Tjelina, je pričakovati hude bitke. To poročilo se popolnoma strinja z našimi predčerašnjimi izjavami in kaže, da si Kuropatkin ni izbral Tjelina, da bi se bil ondi resno ustavlil sovražniku.

Neka vest iz Sangaja pravi, da del ruske armade poizkuša priti v Kirin.

Japonci imajo pri svoji „neizčrpni voj- moči“ gotovo še novih rezerv, da Ruse tako hitro in vztrajno zasledujejo. Nekateri listi z vsi resnostjo trdijo, da se je taka vojna med japonska že dolgo vrsto let priprav- ljala s tem, da se Japonci najeli veliko šte- vilo Kitajcev, katere so na Japonskem te- kom let izvežbali in preustrojili za japonske vojske. Japonci sedaj hite, da dobe kolikor mogoče veliko ruskih zalog v roke.

Cilj Japoncev v splošnem je sedaj pro- diranje proti Harbinu.

Po karti, ki jo imame na razpolago je od Tjelina do reke Sungari približno 330 km (t. j. razdalja približno od Ljub- ljane ob Savi preko Zagreba Siska do Bosanskega Broda-Sa- maca), od Sungari do Harbina je približno 125 km (približno razdalja Kranj-Ljub- ljana-Novo mesto-Čatež).

Če ima Kuropatkin v Harbinu kaj novih vojnih moči, upati je, da odbije Japonce, sicer pa doživimo le novo krvavo trage- dijo, katero bo Rusom na vsak način ja- ponska strategija in taktika poizkušala pri- praviti.

Kuropatkinova poročila.

Peterburg, 16. marca. Kuropat- kin brzojavlja carju 14. t. m.: Od odbitega napada danes zjutraj nisem potem dobil več poročil o bojih. Vo- jaki in stotnije, ki so bile ločene od svojih zborov, so se zopet vrnile zadnja dva dni k svojim četam. Prevoz je deloma v redu. Prevoz prvega razreda se nahaja večjidel pri četah. Čete smo oskrbeli z živežem. Pripravljene so za nove boje. O izgubah mrtvih, ranjenih in pogrešanih ter o izgubah artiljerije, materijala in prevoza doslej nisem še dobil natanč- nih poročil.

Dne 15 t. mes. poroča Kuropatkin: Čete gredo skozi Tjelin v pol- nem redu. Nadziral sem delo 14. pehotne divizije. Do mojega odhoda iz Tjelina se ni vršil noben boj. Na svojem potu proti severu sem videl mnoge oddel- kov čet in prevoza v popolnem redu. Tudi sem nadziral pred kratkim iz Rusije došle polke, ki so iz- borno razpoloženi.

Kuropatkin odpoklican.

Barolinski listi vnovič razširjajo vesti, da je Kuropatkin že odpoklican in da je provizorično vodstvo poverjeno Lineviču. Kot bodoča vodja imenujejo Dragomirova in Suhomilina.

Neki berolinski list trdi, da je dobil od dobro informirane strani iz Peterburga na- slednje poročilo: Car je 15. t. m. oddal sle- dečo brzojavko na Kuropatkina: „Oddajte višje poveljstvo generalu Lineviču, ki je iz- bran za začasnega poveljnika armade.“

Danes dopoldne nam je javil uradni korespondenčni urad brzojavko iz Peter- burga, da je Kuropatkin od- stavljen od vrhovnega po- veljstva in da je na njegovo mesto postavljen Linevič.

Ruska mobilizacija.

Peterburg, 16. marca. Mobiliza- cija se vrši neprestano. Povelje za mobilizacijo je že dobila druga divizija carske straže pod poveljstvom generala Trojskega, tretja divizija garde pod generalom Ilkov- skim, 8. vojni zbor pod generalom Roh- binderom. V kratkem dobi povelje za mo- bilizacijo tudi 14., 15. in 18. vojni zbor. Odločeno še ni, kateri drugi zbori se bodo mobilizovali. Iz praktičnih razlogov mislijo mobilizovati vojne zbreve v Kavkazu, na Poljskem in na Finskem, kjer je vojska v popolni vojni pripravi.

Govori se tudi, da so razni dvorski dostojanstveniki svetovali carju, naj tudi on odide na bojišče, kakor so to delali vsi carji, ker bi se s tem razpoloženje v ar- madi močno dvignilo.

Glasovi o miru.

Glasovi o miru kljub vsem dementijem nikakor nočejo potihnuti. Nekateri viri trdijo celo, da so poročila o velikanski ruski mo- bilizaciji le prazno ropetanje. Če bi Rusija ne postopala tako, bi se bilo bati za njen ugled in bila bi preponožana. Ti viri zatrju- jejo, da mobilizacija ne bo tako resna, ka- ker se kaže. Bomo videli. Do danes opol- dne smo dobili naslednja poročila:

Berolin, 16. marca. Knez Meščerski piše v peterburškem „Graždianinu“: „Svest si svoje dolžnosti in brez strahu, da bi se stavlil v nasprotje z meni najsvetejšim no- silcem ljubezni do ruske domovine, kličem glasno, da mere Rusijo rešiti le eno, in to je: takojšnji sklep miru, brez ozira na to, kaj bi veljal. Ko je bil Port Artur še naš, sem dejal, da bodo mirovni pogoji lahki; ker sta Vladivostok in Sahalin še nedotak- njena, morajo pogoji tudi brez žmge biti lažji, ko po izgubi teh dveh.“ Nadalje pravi knez: „Niso Japonci premagali ruske ar- made; ampak mi sami smo to storili v osebi generalnega štaba armadnega in mornariške uprave. Podkupljivi uradniki so spravili Ru-

sijo na rob propada in ker smo spoznali prave svoje zmagačce, lahko sklenemo z Ja- ponce mir. Nadaljevanje vojske prinaša do- biček le najslabšim sinovom dežele.“

„Novoje Vremja“ pa piše: „Japonska zahteva od Rusije poldrugo milijardo rubljev. Francoska hoče po londonskih poročilih dobiti denar. To je nepotrebno. Rusija ne potrebuje miru. Vojno stranko danes še po- sluša car.“

Kdaj bi prišla nova ruska armada na bojišče?

Dunaj, 16. marca. Listi se obširne bavijo z ruskimi poročili o mobilizaciji. Splošno so mnenja, da bi bilo treba mobi- lizirati 10 armadnih zborov, ako se hoče postaviti na bojišče še 400 000 mož, ako pa ruski ministrski svet meni le sedaj na bo- jišču še nahajajočo se armado izpopolniti na 400 000 mož, tedaj bi bilo potrebno še 180 000 mož. Na dan pa more voziti po si- birski železnici le osem vlakov, pri tem se pa mora vpoštevati, da se nekaj vlakov mora odšteti tudi za transport živil in municije. Na dan se more raču- nati, da bodo došli na bojišče kvečjem 1000 mož. 180 000 mož potrebuje skupno s časom za vožnjo 225 dni, to je sedem in pol meseca, da pridejo na bojišče. Tako bi nova armada bila na razpo- lago višjemu poveljniku šele meseca novembra, ko pričenjajo operacije vsled mraza ponehavati in bi to- rej bila ruska ofenziva mogoča šele druge leto. Medtem časom bi seve prišle zopet nove ruske čete na bojišče, a Japonci bi ves čas Rusom zadajali izgub in tako bi vedno nove čete komaj izpopolnjevale izgube.

Iz bitke pri Mukdenu.

Z levega krila poroča polkov- nik Toluzakov „Nov. Vr.“ z dne 11. marca sledeče podrobnosti o bitki pri Mukdenu.

Zvečer 7. marca je dobil naš oddel- ek povelje generalnega štaba prve armade, da se mora umakniti za reko Hunhe, vzhodno od Fušana. Izprva nihče ni hotel verjeti temu povelju, ker so se ravno prej Japonci začeli umikati na celi naši črti. Naši vojaki so čakali nasprotno vsak hip povelja, da se vržejo za sovražnikom in ga preganjajo. Britko nam je bilo zapustiti postojanke, na katerih sta padli dve tretjini vsega našega oddelka. Vojaki so jokaje poljubljali okr- vavljeno zemljo in žalostno izpolnili pove- lje. Vpraševali so mene in častnike, zakaj da morajo nazaj, a nobeden ni vedel odgo- vora. Ta nejasnost je bila silno mučna in skoro zavidali smo padle tovariše, ki so umrli z licem obrnjenim proti sovražniku in imajoč za sabo pozicije, katere so branili. V temni noči se je naš oddel- ek odpravil na sever in šel mimo Madzjadama. Za nami so gorela skladišča zalog, ki smo jih zažgali pri odhodu. Rdeči plameni so švigali visoko in nam daleč razsvetljevali pot. Ta trepe- tajoča, nestalna luč je rezala v oči, kakor bi hotela skozi nje raniti našo bolno, ža- lostno dušo. Zakaj nismo rajši umrli na po- zicijah kot junaki?

Izgube.

„Novoje Vremja“ pravi sedaj, da je število izgub na obeh straneh nižje nego 200 000. Na ruski strani so posebno velike izgube častnikov. Več polkovnih poveljnikov je padlo.

Ruski ujetniki.

London, 16. marca. Po poročilih iz japonskega tabora je do 1000 ruskih ujet- nikov korakalo v Ljaogan, odkoder bodo odpelani na Japonsko. To je pisana družba Poljakov, Mongolov, Kirgizov itd. Z voj- nimi ujetniki ravna jo prav dobro.

Hvala o Lineviču.

Pariz, 15. marca. „New-York He- rald“ poroča iz Peterburga: V generalnem štabu so jako zadovoljni z generalom Li- nevičem. Stari, izkušeni taktik je izborno kril umikanje desnega armadnega krila. Po- srečilo se mu je, uspešno se ustaviti japo- nskim napadom, vkljub njihovi sili ter se slednjič umakniti, ne da bi bil izgubil le en top, ali en vlak z živežem. Čini generala Lineviča in njegovih sibirskih polkov so vredni občudovanja.

Peterburg, 15. marca. Iz poročil, ki po porazu zelo poredkoma dohajajo, je razvidno, da je general Linevič najbolje iz- vršil umikanje. Premagavši najhujše težkoče je korakal v Tjelin kot zmagalet z vihra- jočimi zastavami in z gozbo na čelu. Posa- mezni deli njegove armade so bili sicer pre- cej zredčeni, noten pa ni odrezan ali iz- gubljen.

Stanje Vladivostoka.

O stanju Vladivostoka poročajo zelo zanimive podatke osebe, ki so ga zapustile v januarju. Parnikom, ki hočejo v Vladi- vostok, je nemogoče doseči cilj neopaženo, kajti Japonci imajo povsod signalne postaje, ki takoj naznanijo vsako sumljivo ladjo. V luko je mogoče dospeti le s pomočjo ledolomcev. Dohod skozi cesto La Perouse je še težavnejši ko po Japonskem morju. Uprava luke je sedaj v rokah poveljujočega

admirala, ki seveda ledolomce le nerad prepušča kupčijskim ladjam. V mestu je veliko pomanjkanje kulijev, ki jih pred vsem rabijo za utrdbena dela. Ti kuliji, okrog pet tisoč jih je, so večidel Kitajci iz provincije „antun“. O utrdbah se govori, da smejo veljati za močne. Šest velikih fortov se vleče ob kanalu in ob vzhodni strani mesta; ravno toliko jih je proti ruski strani; prvi se močnejši ter oboroženi z najtežjimi topovi. Število posadke se ceni na 20 000 mož. Vendar je videti na ulici malo vojakov. Vedno in pri vsakem vremenu je videti čete v večjih in manjših četah korakati na vežbališče in pred alarmom niso varne nikdar. Vojaki vedo, da bo tudi zanje kmalu resno; in kadar bo divjala vojska za Vladivostok, se bo dobro izvežbanje izplačalo.

Dopisnik „Berliner Tageblatta“ v Londonu pravi, da so celo v ruskih uradnih krogih prepričani, da bo Vladivostok tekom osmih tednov, s tem, da mu bodo Japonci pretrgali dohod s suhega in od morja, v rokah Japoncev.

Tokio, 15. marca. Pričakuje se, da bo vladivostoška luka prosta ledu 21. t. m., ker je Tajdon plovec že sedaj ter promet po njem odprt že do Penjana.

Berolin, 16. marca. „Lokalanzeig.“ poroča iz Tokia: Tu se glasi, da sta ruski križarki „Rossija“ in „Gromobej“ zopet sposobni za plovbo. „Begatira“ popravljajo noč in dan. V Vladivostoku je pripravljenih za odhod dvajset torpedov ter nekaj podmorskih čolnov.

Angleška hoče odškodnino.

London, 16. marca. „Daily Chronicle“ poroča iz Peterburga, da je angleški poslanec v imenu angleške vlade zahteval 100.000 funtov šterlingov odškodnine za potopljeni parnik „Knigght Commander“, ki so ga Rusi v vzhodnih vodah potopili. Nota povdarja, da je to dejanje doslej edino v mednarodnem pravu.

Trpljenje časnika jev.

Peterburg, 16. marca. Dopisnik „Nov. Vr.“, edini poročevalec, ki se nahaja v Tjelinu, poroča: Le zavest svoje dolžnosti me sili, da vzdržujem trpljenje vojske. Dva dni že nisem ničesar jedel; v hudem mrazu moramo taboriti na prostem, ne moremo se umiti in nosimo perilo črno ko oglje. Glasi se, da so mukdenci Kitajci po odhodu Rusov usmrtili osem tujcev, med njimi dopisnika nekega čikaškega lista.

Japonsko brodovje se pripravlja za napad?

V London je prišla brzopjavka iz Singapora z dne 15. t. m., da je parnik Hongwar pri svetilniku Sochlung srečal 22 japonskih bojnih ladij. Skoro gotovo hoče japonsko brodovje pripluti v indijski ocean in poiskati in napasti Roždestvenskega brodovje. Po odločnem udarcu na suhem hoče baje japonsko armadno vodstvo hitro zadati Rusom tudi odločen udarec na morju. To bi bil res grozen udarec za Rusijo. O Roždestvenskega brodovju ni natančnih poročil, vender je skoro potovo še vedno pri otoku Nossi Be pri Madagaskarju, dočim je brodovje Nebogatova 13. t. m. došlo v Suda zaliv pri otoku Kreta. Ta divizija bo potrebovala najmanj tri tedne, da pride do Madagaskarja in tako bo težko prišla k boju še ob pravem času.

Iz Londona prihaja poročilo: „Daily Mail“ poroča iz Singapora: Japonsko brodovje, obstoječe iz oklopnih križark „Kassagi“, pot kapitanom Jamajom z zastavo admirala Deva in „Ilitozo“, nadalje iz pomožnih križark „Amerikamaru“ in „Javatamaru“, je v sredo zjutraj došlo v Singaporo ter se usidralo tri milje daleč od pristanišča. Osemnajst drugih voj. ladij je bilo 20 milj dalje vzhodno blizu svetilnika pri vzhodu v morško ožino. Dva častnika sta se izkrcala ter govorila z japonskim konzulom. Brodovje kmalu odpleve, ker ničesar ne potrebuje. Častniki malo govore. Cilja brodovja nočejo izdati; najbrže je sundska morska ožina.

Dve razsodbi upravnega sodišča.

Inženir Barthelmus iz Brna je prestopil v protestantizem in izjavil, naj se tudi njegovi otroci vzgoje v protestantizmu. Mesto Brno je vzelo to naznanilo na znanje, a namestništvo in ministrstvo sta odločila, da morajo biti otroci vzgojeni katoliško. Upravno sodišče je dne 15. t. m. razpravljalo o inženirjevi pritožbi. Sklenilo je odbiti inženirjevo pritožbo, ker en sam zakonski družje nima pravice, dokler niso otroci stari sedem let, samovoljno izpremeniti vere svojih otrok. Inženir je namreč vdovec. — Tudi pritožba judovskega zdravnika dr. Huga Starka proti odlokom oblasti, ki so izjavile, da ne vzamejo na znanje njegove izjave o prestopu njegovih otrok v brezverstvo, je odbilo upravno sodišče. — Nadalje je upravno sodišče odločilo, da ino-

zemci nimajo pravice zahtevati sprejema v avstrijsko drž. zvezo, dasi bivajo deset let v Avstriji.

Češki listi o položaju.

„Politik“ poroča, da se za kulisami vrše na Dunaju posvetovanja, kako združiti parlamentarno in politično situacijo. Češki poslanci so sklenili z vlado premirje, da se v odseku rešijo refundacijski predlogi o vojaških novicah in o proračunu. Posvetovanja o proračunu v zbornici ni v tem razgovoru in zato se bo moralo že prej pojasniti v zbornici razmerje med Čehi in vlado. Pred vsem se mora sklicati češki deželni zbor. Dolžnost vlade je vplivati na Nemce, da bodo omogočili delovanje češkega deželnega zbora, ker deluje državni zbor.

„Narodni Listy“ poročajo: Do srede mesca aprila bo zboroval državni zbor. Do mesca maja bodo sledile parlamentarne počitnice. Prva dva tedna mesca maja bo zboroval češki deželni zbor in v tretjem tednu mesca maja zopet državni zbor.

Krščanski socialci za razpust zbornice.

Na Dunaju je imel v XX. okraju dne 15. t. m. poslanec Steiner shod, na katerem je govoril o gospodarskih in politično važnih vprašanjih. Končno je izrazil željo, naj bi vlada kmalu razpustila državni zbor.

Kriza v italijanskem ministristvu.

Fortis je kralju naznanil, da ne more sestaviti ministristva. Dosedanji ministri so se o rešitvi krize posvetovali več ur. Govori se, da bo poizkusil svojo srečo Tittoni. Najbrže bo končno imenovano ministristvo Soninno-Rudini. Kralj je vsled spletk jako nejevoljen.

Položaj na Ogrskem.

Mažari praznujejo vsako leto 15. marec obletnico svoje udušene vstaje l. 1848. Letos so Mažari ob tej priliki priredili več shodov, kakor druga leta. Govorniki neodvisne stranke so govorili jako odločno, zlasti Košut. Obžaloval je, da vladar noče izpolniti zahtev mažarskega ljudstva in je rekel, da ljudstvo lahko dalje časa čaka, kakor vladar brez davkov in vojaških novincev. Kakor poroča ogrski kor. urad, je bil Tisza 16. t. m. dvakrat zaslišan pri vladarju. Na Tiszov predlog pojde cesar v nedeljo v Budimpešto, kjer bodo najbrže nadaljnja posvetovanja o politiki. V soboto bo sklical grof Julij Andrassy vse opozicijske poslance, ki so bili pri vladarju zaslišani. Poizkusili bodo izdelati načrt, ki bi omogočil koalicijski ministristvo. „Agrar Zeitung“ priobčuje sledečo izjavo: „Neues Pester Journal“ je poročal, da je neki hrvaški politik v liberalnem klubu sledeče pripovedoval: „Cesar je na izjavo dr. Tomašičeva, da se bo morala pri hrvaških polkih uvesti hrvaščina, če dobe ogrski polki mažarsčino rekel: „Ta pravica ni nikjer zapisana. Napačno je sklepati, da se bo moralo uvesti hrvaščino pri hrvaških polkih skupne armade, ker je uvedena pri hrvaški deželni brambi.“ Tomašič je izjavil, da je to poročilo popolnoma izmišljeno.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 15. marca. Danes so zopet otvorili srednje šole, ki so jih stražili vojaki. Le malo dijakov je prišlo v šolo. Reval, 16. marca. Delavski odposlanci so zagotovili policijskemu načelniku, da bo v mestu mir. Ko je bivši guverner Bellegarde odpotoval ga je spremljalo na kolesov 20 000 oseb z zastavami in svetilkami. Pozdravljali so ga s hura klici. Na kolesovoru so mu občinski svetniki in zastopniki delavcev čestitali, ker se mu je posrečilo, da se se spravi delavci različnih narodnostij. Delavci so se mu zahvalili za njegovo posredovanje ob stavki.

Kolin, 15. marca. „Köln. Zeitung“ poroča iz Peterburga: V vasi Antarsk so kmetje vdrli v šolo ter pretepli učitelje. — Oplenili in razrušili so več posestev Policija ni posredovala.

Novgorod-Sjevrskij, 15. m. Tu so razširjene govorice, da so v jugovzhodnem delu okraja vzbruhnili nemiri. — Kmetje javno govore, da hočejo razdeliti posestva. Tudi izsekujejo brez dovoljenja gozde v nemirne vasi so odposlali kazake.

Berolin, 16. marca. Iz Varšave je došlo poročilo, da so našli smrtno nevarno ranjenega nekega kazakeškega častnika, ki je svoj čas dal vojakom povelje, naj naskočijo množico. Častnik je bil najbrže žrtev vstaške stranke.

Baku, 16. marca. Armenski zastopniki, ki so bili navzoči pri seji komisije za poizvedbe o vzrokih krvavih spopadov od 19. do 23. februarja, so sedaj izdali izjavo, v kateri ugovarjajo proti trditvi, da je armenski vstaški odbor povzročil nemire. — Tudi ni resnično, da so armenski teroristi prisilili ruske delavce zapustiti Baku, ker so jih hoteli nadomestiti z armenskimi begunci iz Turčije.

Tiflis, 16. marca. V okrožjih Osurgeti in Senaki, kutajske gubernije in pa v kinčiskem okraju, gubernije batumske, so proglasili preki sod. Dne 24. t. mes. je bil na cesti v Karsu ustreljen neki policijski častnik. Morilec je pobegnil.

Peterburg, 16. marca. Carjeva družina je sklenila, da ostane v Carskem selu, dokler ne bo nastal zopet v državi popoln mir. Včeraj se ni udeležila zadušnice za umorjenega carja Aleksandra v peterpavlovski katedrali. V hotelu „Bristol“ razpočena bomba je bila namenjena za carico vdovo, ki se je nameravala udeležiti te zadušnice.

Peterburg, 16. marca. Prekucij-ski stranki se je posrečilo dostaviti carju pismo, v katerem se mu naznanja, da je osebnost odgovoren, če ne bo do 1. aprila ustanovljeno ljudsko zastopstvo, ki se bo izvolilo po načelih splošne in tajne volivne pravice. V pismu se grozi carju, da če ne bo izpolnil te zahteve, ni moči na svetu, ki bi ga rešila pred nasilstvi vstaške stranke.

Breslava, 16. marca. „Schles Zig“ poroča, da je postal car popolnoma brezčuten. Nedavno je prekinil poročilo prometnega ministra z besedami: „Končajte že te neumne stvari.“

Peterburg, 16. marca. Danes se je pričela pred vojnim sodiščem razprava proti petim častnikom in trem vojakom zaradi znanega kartečnega strela pri blagoslovljenju Neve — Razprava bo trajala tri dni.

Krakovo, 16. marca. „Czas“ poroča iz Varšave: Iz Ruske Poljske so bili izgnani odvjetnik in posestnik Ladislav pl. Silnicki, grof Los in posestnik Štefan plem. Kozłowski, ker so zahtevali uveljavljenje poljščine.

Berolin, 16. marca. Iz Odese poročajo: V jekaterinoslavski guberniji so povzročili delavci velike nemire. Nastopilo je vojaštvo, ki se je spopadlo z delavci. Vojaki so ustrelili sedem in ranili devetnajst delavcev.

Moskva, 16. marca. „Moskovska kmetijska družba“ je na carjev ukaz izgubila naslov „Carska“. — Družba je namreč ugovarjala vladnim odredbam ob peterburških nemirih dne 22. januarja ter zahtevala takojšno ljudsko zastopstvo in je o teh svojih sklepih jela obveščati kmetijske urade, mestne svetnike kmečke občinske zastepe in kmečka društva.

Kijev, 16. marca. Vstaške čete so zažgale tri velike sladkorne tovarne, ki so bile last velikega kneza Mihaela Aleksandroviča, barona Meyendorfa in še nekega drugega bogatega tovarnarja.

Varšava, 16. marca. Uradno potrjujejo, da je vojno sodišče izmed onih 19 rezervistov 16. artiljerijske brigade, ki so se 24. januarja t. l. med mobilizacijo dejansko uprli, obsodilo 5 na smrt, štiri v do smrtno in 8 v 22letno ječo, oprostilo pa 2 — Obsodbo so izvršili 13. t. m.

Načrt nove norveške vlade.

V seji norveškega stortinga (zbornice) je izjavil novi min. predsednik, Michelsen, da hoče novo ministristvo ustanoviti lastne norveške konzulate.

Srbski kralj poslancem.

Srbski kralj je pri obedu za srbske poslance imel govor, v katerem je naglašal, da hoče i nadalje vladati po določilih ustave in v sporazumu z zbornico. Dolžnost poslancev je, da prepričajo ljudstvo o neresničnosti govoric, češ da namerava kralj vladati protustavno. Kralj je 16. t. m. s posebnim ukazom zaključil zasedanje skupščine.

Z Balkana.

Turški vojaški poveljniki so dobili taje-n ukaz sultanov, naj takoj pomorijo (?) vse ranjene ali vjete bolgarske vstaše.

Iz Carigrada poročajo, da bo Turčija izvršila željo Avstro-Ogrske in ji poverila pokroviteljstvo katoliških cerkev in samostanov v evropski Turčiji namestu Francoske.

Sultan je odlikoval civilna agenta pl. Müllerja in Demerika z velikim trakom Osmanovega reda.

Iz Soluna poročajo, da je več vstaških voditeljev z velikim številom vstašev vdrlo v severne makedonske pokrajine, da pripravijo vse potrebno za letošnje vstaško gibanje. Notranja makedonska organizacija poizkuša vse, da izbruhne zopet v Makedoniji vstaja. Vodilni krogi v Sredcu niso s tem zadovoljni, a voditelji notranje vstaške organizacije so izjavili, da dosedanje prenosne niso zadostne, ker je bolgarsko prebivalstvo v Makedoniji izročeno na milost in nemilost kruti turški vladi. Vodilni krogi notranje organizacije so o nadaljevanju vstaje popolnoma složni, a nočejo izdati podrobnosti. Kljub temu se z vso gotovostjo za-trjuje, da, če ne nastanejo izredne zapreke, se bo že pričetkom meseca aprila pričelo splošno gibanje, ki je bodo podpirale dobro oborožene vstaške čete. Ker so vstaši po-

zimi od kmetov pobirali davek, razpolaga bojna blagajna organizacije z zadostnimi sredstvi in posrečilo se ji je tudi nabaviti dovolj streliva za guerilo vojsko. Turška vlada je o namerah vstaške organizacije po izdajah izvedela toliko, da ji je bilo mogoče odrediti obširne vojaške protikorake, kar ne bo brez vpliva na celotni načrt vstaškega odbora.

Srbsko-bolgarski odnošaji.

Pišejo nam iz Sofije: Bivši ministrski predsednik dr. Danev je imel na nekem banketu, ki ga je priredil svojim prijateljem, značilen političen govor, v katerem se je dotaknil tudi srbsko-bolgarskih odnošajev. Rekel je, da je vedenje bolgarske vlade napram Srbiji šarlatansko in neiskreno, čeprav srbska vlada iskreno deluje na tem, da se doseže trajen sporazum med Srbijo in Bolgarsko, ker bi bil tak sporazum velike koristi za eno in za drugo svobodno jugoslovansko državo. Ako bo bolgarska vlada tudi nadalje delala tako neiskreno, onemogočila bo vsak resen poizkus za odstranitev neprilodnega antagonizma, ki obstoji med Srbi in Bolgari.

V iskrenost bolgarske vlade pri vprašanju srbsko-bolgarskega sporazuma nihče ni veroval, a še manj se bo v to verovalo sedaj, ko sami bolgarski politiki govorijo o neiskrenosti, s katero dela sedanja bolgarska stambulovistična vlada, ki ni izraz narodne volje, nego navaden eksekutor kneževih zapovedi. Da pa knez ne more voditi jugoslovanske politike, to je umljivo, ker on je Nemec, pa se zd., da je navaden agent „Dranga“. Vse njegovo dosedanje delovanje utruje nas v tem našem prepričanju.

Volitve v glavni svet na Španskem.

Pri volitvah v španski glavni svet dne 12. t. m. je bilo izvoljenih 260 konservativcev, 101 liberalcev, 39 republikancev, 15 Karlistov, 8 pristašev Romera in 5 neodvisnih zastopnikov.

Dnevne novice.

Schaffgotsch. Tendenčno

igro „Bratje sv. Bernarda“ so igrali te dni na nemškem gledališču v Ljubljani in uradni list je pel tej tendenčni igri slavo in hvalo ter delal zanj najobširnejšo reklamo. Predstava te igre je bila te dni prepovedana v Lincu, Solnogradu, Inomestu in v Budjejevicah, torej so jo prepovedala štiri ces. namestništva! Ker vemo, kako je cenzura pri naši deželni vladi stroga, si dovoljenja v Ljubljani ne moremo tolmačiti drugače nego z mislijo, da se je to zgodilo z osebno vednostjo in odgovornostjo pih. doktorja Schaffgotscha.

Umrli je 16. marca popoldne v Kranju prečast. g. Friderik Hudovernik, duhovni svetnik in župnik v pokoju. Pohovnik je bil rojen v Radovljici 18. julija 1820 in v mašnika posvečen 27. julija leta 1843. Služboval je pol leta kot kapelan v Kranjski gori, kot pomožni katehet l. 1844. in 1845. v Ljubljani, kot kapelan na Brdu od septembra 1845 do 1. marca 1848 in v Kranju do leta 1857, kot lokalist na Rovih do 15. februarja 1866, ko je bil umeščen za župnika v Lescah. Tu je ostal dolgo vrsto let, do leta 1901., ko je šel v pokoj in se naselil v Kranju. Leta 1891. je postal duhovni svetnik in leta 1903. je obhajal svojo biserno mašo. Pogreb bo jutri dopoldne ob 10. uri v Kranju. Svetila mu večna luč! — Umrli je 11. t. m. v novomeškem samostanu č. g. Nikolaj Traven, rojen dne 28. novembra leta 1845. v Tunjicah. Bil je skrajno priljubljen izpovednik.

— Mobilizacija? Neki ogrski list poroča iz dobro poučenega vira, da bodo sklicani oni rezervisti najmlajšega letnika, ki so končali aktivno službo meseca septembra preteklega leta, že po petmesečnem dopustu, in sicer k orožni vaji. Omenjeni list pripomni k temu, da se običajno zadnji letnik nikdar ne kliče takoj naslednje leto k orožnim vajam, pač pa se v slučaju mobilizacije prvi pozove v vojno službo — kar je sicer resnično — ter pravi, da morda o tem sedaj še ni govora, vendar pa se računi z možnostjo homatij v Makedoniji. Po došlih nam informacijah mora biti v navedenem poročilu kaka pomota. Morda so pozvani na isti način, kakor smo nedavno poročali glede trdnjavsko-topniških polkov, le nadomestni rezervisti ali pa vojaki, ki so bili od-

puščeni dve letni službeni dobi. O kakem drugem sklicanju neaktivnega vojaštva ne more biti govora; v Ljubljani ni v vojaških krogih ničesar znanega, a v Požunu tudi menda ni povoda k takim korakom.

„Domoljuba“ št. 1., 2., 3. in 24. leta 1904. so popolno pešle. Prosimo vse, ki jih lahko odstopijo, naj nam jih vrnejo event. proti odškodnini. Upravništvo.

— **Slovenci v tujini.** Kakor je znano, živi na Nemškem v Renski pokrajini in na Vestfalskem lepo število naših rojakov, ki so šli tja gori iskat zaslužka v različnih rudokopih in tovarnah. Naši ljudje so dobri delavci in povsod jih imajo radi, ali ena težava je — naši ne znajo nemški, Nemci pa ne slovenski. Ta nedostatek se je posebno zelo občutil tudi v verskem oziru, kajti duhovnik ni razumel naših ljudi, naši pa ne duhovnika. Zato sta tudi doslej že nekaj let šla po navadi dva frančiškana iz naših krajev tja gori med naše izseljence, da sta jim tako dala priliko opraviti njihove verske dolžnosti. Ali to je bilo premalo. In glejte, kaj se zgodi. Po naročilu škofa v Münstru se je ustanovil v ondotnem semenišču slovenski klub, v katerem se učijo ondotni nemški bogoslovci slovenski jezik samo zato, da bi mogli občeati s slovenskimi delavci v njihovem materinem jeziku. Pred seboj imamo pismo, v katerem beremo, da člani „slovenskega kluba“ dobro napredujejo v slovenščini.

— **Predstava na Glincah.** Vabilo k predstavi, katero priredi katoliško slov. izobraževalno društvo Vič-Glince na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca 1905 v salonu g. Jankota Travna na Glincah. Spored: 1. Fr. Tribnik: „Slavčku“, poje moški zbor, pod vodstvom g. Jos. Vidriha. 2. Dr. G. Ipavec: „Planinska roža“, poje moški zbor. 3. „Znamenje v gozdu“. (Primerno prazniku). Igrokaz v treh dejanjih. 4. Prosta zabava. Vstopnina: Sedež I. vrste 1 K, II. vrste 80 v., III. vrste 50 vin. Stojišča 30 vin, za otroke na stojščih 20 vin. Začetek ob 5. uri, popoldne. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — V soboto, 25. marca t. l. priredi društvo ravnatom in ob isti uri igro „Don Manuel“ ali „Ave Maria“ z istimi pevskimi točkami.

— **Z Vrhnike.** V nedeljo ob 3. uri popoldne bo v „Katol. domu“ občni zbor „Katoliškega političnega društva“ Govori g. dr. Krek. Možje, zberite se v obilnem številu. — Prežalostne razmere vladajo v naši občinski hiralnici. V nesnagi in zapuščeni života-rijo siromaki. Ljudje govore, da so notri tudi — uši. Kdo je vzrok?

— **Novi poveljnik žandarmerije.** Ker odide ritmojster g. S. Piantoni na svoje novo mesto v Brnu, je imenovan na njegovo mesto v Gorici žandarmerijski poročnik F. Eichinger, ki je že prevzel poveljstvo.

— **Drag krompir.** Iz Gorice pišejo: Krompir za setev je letos izredno drag. V ponedeljek so ga prodajali kvintal po 11 K; navadno je 6 do 8 K. Popraševanja je bilo dosti, blaga pa malo.

— **Kaznovani zagrebški hrvaški gimnazijci.** Na zagrebškem gimnaziju so izključili 7, in 6 dijakov kaznovali s 16urnim karcerjem. Kaznovani dijaki so svoj čas vrgli iz razreda dr. Schegdel, ki je zalil njihov narodnostni hrvaški ponos.

— **Deputacija držav. zveze sodovičarjev** je bila včeraj pri trgovskem ministru ter je prosila naj se vlada pri izpremambi obrtnega reda ozira na želje sodovičarjev, naj izdelavo sedovice uvrsti v koncesijonirane obrti in uvede dokaz sposobnosti. Minister je obljubil, da se bo na to oziral.

— **Uradniške penzije** je včeraj obravnaval proračunski odsek drž. zbora. Na razna vprašanja je odgovoril finančni minister, da imajo stranke še druge reči rešiti predno vlada zavzame stališče o znižanju uradniških službenih let od 40 na 35 let. Kar se tiče enakega stališča vojaških penzionistov starega in novega stila je minister dejal, da bi to veljalo 4 milijone kron. Odsek je vlado pozval, naj ugodno reši zvišanje pokojnin vojaškim vdovam in sirotam.

— **Potrjena sodba.** Kasacijsko sodišče je potrdilo rabsodbo, s katero je bila Jakobina Stanonik, bivša poštna manipulantinja v Renčah, oproščena obtožbe poneverjenja.

— **Hudobni mutec.** Dne 16. t. m. smo poročali, da je mutec v Vnanji Gorici poleg družih silnosti udaril tudi svojega gospodarja Srakarja smrtno nevarno na glavo. Od tega časa je hodil mutec divje po vasi, ter izvrševal razna hudodelstva. Ko je slednjič grozil z izrazito patomino, da hoče pri-četi s požiganjem, je nastal med ljudstvom tak nemir in strah, da so ljudje pohiteli po

orožnike, ki so nepridiprava s silo odgnali na splošno veselje občanov.

— **Amerikanske zaponke** dobe železniški vozovi na južni železnici. Pripenjačem ne bo treba hoditi med vozovi, ampak vozovi se s pomočjo takih zaponk sami sprimejo.

— **Odposlanstvo poštarjev na deželi v drž. zboru.** Dne 16. t. m. je prišlo v zbornico na Dunaju odposlanstvo poštarjev na deželi. Med njimi je bil tudi načelnik „Društva poštarjev za Kranjsko, Dalmacijo in Primorsko“ gospod Alojzij Schrey. Odposlanstvo se je predstavilo načelniku proračunskega odseka dr. Kathreinu in poročevalcu za poštne in brzojavne zadeve dr. Hoffmannu pl. Wellenhofu. Opisovali so slabe gnotne razmere poštarjev. Prosili so, naj bi bile plače poštarjev na deželi enake plačam državnih uradnikov najnižjih 4 činov. Poslanci so obljubili, da bodo zastopali želje poštarjev v zbornici. Tudi trgovinski minister pl. Call je priznal opravičenost zahtev a izjavil, da z ozirom na finance ni mogoče takoj rešiti njihovih zahtev.

— **Slovenec ustrelil rojaka.** V Pueblu v Ameriki se je Jernej Nučič sam naznanil, da je on tisti, ki ga iščejo v Salt Lake City zaradi umora Ludvika Permeta.

— **Gostilničarje in vinske trgovce ter druge interese,** ki pridejo prihodnjo sredo, dne 22. t. m., na vinski semenj v Krško in ki nameravajo od torka na sredo v Krškem prenočiti, naj blagovole javiti svoj prihod pismeno županstvu in Krškem, da se jim pravočasno pre-skrbe primerna stanovanja, ker, kakor se sodi, bo tudi na tem semnju prav velika udeležba.

— **Iz Žužemberka.** Preteklo nedeljo je tukajšno „Slov. kat. izobraževalno društvo“ priredilo igro „Egiptovski Jožef“. Predstava je popolno uspela, posebno sta se odlikovali Jožef in Faraon. — Nava velika dvorana je bila natlačeno polna. Igra se še ponovi.

— **Uboj v Medvodah.** Posestnika Jakoba Kodra, ki je dal svojemu hlapcu Francetu Brgantno nož, da je dne 5. marca v Seničici zaklal delavca Janeza Stružnika p. d. Kerčovega, in delavca Antona Knapiča, ki je pri tem Stružnika obdelaval z dežnikom, so izpustili iz zapor.

— **Potres** so čutili 12. t. m. ob 7. uri 25 min. zvečer v Črnomlju.

Štajerske novice.

š **Nemški šolski nadzornik za germanizacijo na Spodnjem Štajerskem.** Nedavno je prišel v slovensko šestrazrednico v slovenskem trgu Središču s slovenskim učnim jezikom šolski nadzornik Končnik. Pri-sostvoval je pouku. Pri učiteljskem sestanku je nadzornik Končnik vprašal, zakaj se vsi predmeti v slovenskem jeziku predavajo in zakaj ne nekaj v nemškem jeziku. Ko mu je g. nadučitelj rekel, da je učni jezik slovenski, in da okrajni šolski svet zapo-veduje slovenski pouk, je ta drzni nemški agitator in c. kr. šolski nadzornik za po-vedal, da se mora v višjih razredih po-učevati zgodovino in zemljepisje ter naravo-slovje v nemškem jeziku. S tem je kršil ta nemški agitator 1. zakon, ker ta zapo-veduje, da imajo le okrajni šolski sveti odlo-čevati o učnem jeziku, drugič pa je pre-lomil tisto nevtralnost, ki se pač spodobi od c. kr. uradnika in s slovenskim denarjem plačanega nadzornika. — G. nadučitelj se je nemara bal, nasprotovati tej zahtevi. Slovenska šestrazrednica v Sre-dišču se pretvarja v utrakvistično šolo in če se slovenski okrajni šolski svet temu od-ločno ne postavi v bran, je v par letih po neodločnosti merodajnih krajnih faktorjev slovenske šestrazrednice v Središču potreba nemška vzgojevalnica za slovenske otroke. Sl. naučno ministrstvo pa opozarjamo na ta kričeč slučaj, da takemu nemškemu agita-torju prepove njegove oholo nemško pro-pagando. Opozarjamo pa tudi vse slovenske državne poslance, da v tem oziru store po-trebne korake.

š **Mariborski župan** je kot od-bernik „Rdečega križa“ odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

š **Umrl** je v Koprivnici trgovec go-spod Andrej Golob.

š **Brat zadušil brata.** V Vičah pri Ptuj se je zadušil dne 8. t. m. dojenček Antona in Marije Vidovič. Pustila sta do-jenčka z njegovim štiriletnim bratcem sa-mega v hiši in se je starejši vlegel k majh-nemu v zibelko in ga zadušil.

š **Duhovniške vesti.** Za nad-župnika v Vuzenici in dekana vuzeniškega je imenovan č. g. Josip Jurčič, do-sedanji dekan v St. Lenartu v Slov. goricah. — Za dekaniškega oskrbnika je imenovan č. g. dr. Anton Suhač, župnik pri sv. Ani na Krembergu. — Za provizorja župnije pri St. Lenartu v Slov. goricah je imenovan č. gosp. Vid Janžekovič, kaplan istotam. — Za kaplana v Vuzenicah

je zopet nastavljen č. g. Viktor Pre-glej, provizor istotam.

š **Pri občinskih volitvah v Vitanju** so voljeni Nemci in nemšku-tarji.

Ljubljanske novice.

lj **„Ljudska posojilnica“** si bo spomladi pričela graditi ob Miklošičevi cesti nasproti hotela „Union“ svoj dom. K stav-bišču, katerega je ondi že imela, je kupila tudi Müllerjev svet. Nova zgradba „Ljudske posojilnice“ bo do jeseni pod streho.

lj **Umrla** je gospa Ivana Dre-nik, soproga mestnega pomožnega urad-nika.

lj **Ponarejalec poštних na-kaznic.** Včeraj smo poročali, da je pro-stak Josip Obermayer 27. pešpolka izvalil na naponarejene poštne nakaznico proda-jalki kruha, na sv. Petra cesti št. 35, štiri krone. Sedaj se nam še poroča, da je Ober-mayer včeraj zjutraj na isti način opeharil gostilničarko Frančiške Ovsenekovo na Ra-deckega cesti št. 28 za 5 kron.

lj **Razstavljena slika.** Vizložbi g. Bahovca je slika „Jezus na Oljski gori“. Slikal jo je dijak Juvan Ciril.

lj **Nesreča.** Ko je nedavno prišel krojaški pomočnik Jožef Kušar, stanujoč na Emonski cesti št. 2 ponoči domov, se je s tako silo zaletel v drog nekega voza, da je dobil nevarne notranje poškodbe in da so ga morali prepeljati v bolnico.

lj **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnje redno me-sečno zborovanje vrši se v po-nedeljek, dne 20. t. m., ob 1/6. uri zvečer na dermatologičnem oddelku deželne bolnici. Dnevni red: 1. Naznanila predsed-stva. 2. Volitev dveh delegatov k XV. zbo-rovanju avstrijskih zdravniških društev. 3. Demonstracije. 4. Slučajnosti.

lj **Pazite na otroke.** V sredo dopoldne se je 4letni sprevednik sin Adolf Pečnik neopažen oddalil iz stanovanja v Cerkvinih ulicah št. 21 in prišel na nek vrt v Korunovih ulicah, kjer je padel v vod-njak — K sreči je slišala Marija Sarcova otročje vpitje in otroka potegnila iz vode.

lj **Trpinčenje živali.** Mesar An-ton B iz Hradeckega vasi je sinoči pripe-ljal po Sv. Petra cesti 11 jancev in 5 ovac, ki jih je imel na vozu tako natlačene, da se niti ganiti niso mogli. Vrh teh je pa na-ležil še 3 zaklane jance. To je pri tem me-sarju že drugi slučaj takega trpinčenja.

lj **V službi kradla.** Služkinja An-gela C. je služila pri g. Pontellojevi na Bleiweisovi cesti. Ker je gospodinja zapa-zila, da ji je zmanjkalo več perila, je mo-rala služkinja včeraj, ko je prišla po svoje stvari, gospodinjini vse razkazati. V nekem zavitku se je našlo med drugim perilom tudi 7 kron vredna srajca, ki jo je Č ukradla gospodinjini. Nepoštено služkinjo so aretovali in se bode morala zaradi svoje „poštenosti“ zagovarjati pri sodišču.

lj **Nesreča.** Včeraj so pripeljali v deželno bolnišnico laškega delavca Danteja Vignadija. Pri zgradbi karavanske želez-nice v Bohinju se je bile podsulo in Vig-nadiju zlomilo levo nogo.

Razne stvari.

Najnovejše.

K smrti na vešala je obsodilo porotno sodišče v Češki Lipi kmetico Ma-rije Kumpel, ki je svojo pastorko v luži zadušila. — Trebušnitifitse se širi v Peterburgu. — Veliki viharji div-jajo ob angleškem obrežju. — Poizku-seni roparski umor v pekar-ski prodajalnici. Predvčeršnjim je prišel v neko menakevsko prodajalnico kruha neki mož ter napadel prodajalko, ki je bila sama v prodajalnici z nožem. Zadal ji je 30 ran, nakar ji je vzel iz predala de-nar in pobegnil. Policija ima napadalca že v rokah. Napadalec je slikar na steklo Karol Pagany. — Otroka skuhal. V Siemnovicah na zahodnem Pruskem je kopala neka ženska svojega dvehletnega otroka. Nakrat se spomni, da mora v pro-dajalnico. Da bi ostala voda topla, postavila je kopalne banjo z otrokom na sredo ku-hinjske peči, v kateri je bilo le nekoliko ognja, kamor pa je malo prej naložila no-vega premoga. Na poti iz prodajalnice je dolgo časa klepetala z neko prijateljico; ko je pa prišla domov je voda v kopalni banji vrela, v vodi pa je bil mrtev — skuhani otrok. — Deputacija poštних in brzojavnih manipulantinj je bila v sredo pri članih državnozbornskega proračunskega odseka ter je prosila za žen-ske in moške moči zboljšanje plače. — Saški kralj je odstavil od svojega za-stopstva dr. Kornerja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. marca. V današnji seji drž. zbora je k Derschattovemu predlogu

prvi govoril ministrski predsed. Gautsch. Dejal je, da upa na podporo zbornice pri bodočih dogodkih in da bo vlada znala varevati enakopravnost Avstrije. To je vla-dina pravica in dolžnost. Skupna ar-mada je trdna bramba proti sovražnikom. Ministrski predsednik je poslal poslance, naj zaupajo vladi, ki bo vestno gledala nato, da avstrijski interesi ne bodo oško-dovani. Vse naj se pa tudi opusti, kar bi povzročalo strasti in razburjenost! (Schö-nerer kriči: Če bi na Ogrskem tako go-voril kak ministrski predsednik, bi se mu — smejali!) Govorili so še Wolf, Ellen-bogen, Lozer in Fiedler imenom Čehov.

Dunaj, 17. marca. Včeraj se je vršila ministrska konferenca pod cesarjevim pred-sedstvom. Na razgovoru je bilo več no-tranje političnih zadev tičočih se Avstrije in tudi Ogrske.

Dunaj, 17. marca. Danes se je vr-šilo posvetovanje načelnikov klubov. Skle-pov ni bilo. Prihodnji teden bo še en tak sestanek, da se določi nadaljni dnevni red. Da bi se postavil na dnevni red carinski tarif, se ni od nobene strani predlagalo.

Dunaj, 17. marca. Prihodnji ponede-ljek pride vladar v Budimpešto, kjer bo za-slišal ogrske politike. Pri sestavi novega ministrstva pridejo v poštev Andrassy, We-ckerle, Lang.

Dunaj, 17. marca. V Donavo sta skupno skočila neki mož in neka ženska. Kdo sta samomorilca, še ni dognano.

Peterburg, 17. marca. Uradno raz-glašajo, da je Kuropatkin od vr-hovnega poveljstva armade v vzhodni Aziji odstavljen in da je na njegovo mesto poklican Linevič.

Berolin, 17. marca. V sporu Grippen-berg-Kuropatkin je Dragomirov kot sodnik odločil v korist Grippenberga. Grippen-berg bo skoro gotovo spremljal Dragomirova na bojišče, kjer bo zopet pre-vzel poveljstvo.

Berolin, 17. marca. V Peterburgu so se odločili, da Grippen-berg pojde nazaj k svoji armadi. Izjavil je, da se rad bojuje kot prostak pod vsakim, samo ne pod tako nezmožnim generalom, kakor je Kuropatkin.

London, 17. marca. Tukajšnji listi prinašajo očitno precej pretirana poročila, da so kazaki v Mukdenu ropali in ubili več civilistov. Nekaj skladišč so pelili z gorljivimi tekečinami in jih zažgali. Več ka-zakov je obležalo pijanih v blatu. Dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne so Japonci prišli v Mukden in po kratkem boju kmalu na-pravili red. Ubityh je bilo več Kitajcev. Ja-ponci so v Mukdenu ujeli 4000 Rusov.

Pariz, 17. marca. „Echo de Paris“ poroča, da bo Kuropatkin pri svojem umi-kanju proti severu dobil 120 000 novih ru-skih vojakov. Ruska vlada je mislila, da so te čete že došle v Mukden, a vsled neke nezgode na sibirski železnici so bile dva tedna zadržane. Kljub temu, da so Rusi to skrbno prikrivali, so Japonci vendar to ve-deli in piheteli s svojimi operacijami.

London, 17. marca. Tu se polaga velika važnost na dohod japonskega bro-dovja v Singapore, menijo pa, da eskadri ne poveljuje sam Togo. Hitrost ruskega brodovja napram japonskemu se računa tu kakor 8 proti 13 vozlov, tako da bi se jako težko posrečil poizkus ruskega bro-dovja, umakniti se v Rdeče morje.

London, 17. marca. „Morningpost“ poroča iz Washingtona, da je ruska vlada sklenila, da si ne bo več nabavljala vojnega materijala v Zedinjenih državah. Dosedanja naročila so se preklicala.

Peterburg, 17. marca. Na ruskem desnem krilu se je udeležil boja pri Tje-linu tudi Miščenk, dasi njegova rana še ni zaceljena.

Berolin, 17. marca. Vesti, da je v Parizu rusko posojilo v znesku 600 mili-jonov že sklenjeno, še niso potrjene.

Peterburg, 17. marca. Sin grofa Tolstega priobčuje v „Nov. Vremenu“ čla-nek za nadaljevanje vojske.

Rim, 17. marca. „Tribuna“ pravi, da so v Avstriji postali nervozni proti Italiji zaradi njenih prizadevanj, da bi p o m i -rila Albanijo in Makedonijo.

Slovenci na Dunaju.

Slovensko katol. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju priredi s sodelovanjem slavnega slov. kat. akad. društva „Danica“ slavnostni večer v čast dičnemu slovenskemu pesniku Simonu Gregorčiču v nedeljo, 19. marca 1905 — na praznik sv. Jožefa — v veliki dvorani restavracije „zum grünen Baum“ na Dunaju v VII. okraju, Mariabilferstrasse št. 56, kamor vljudno vabimo Vaše blagorodje. Začetek točno ob šestih zvečer. Spored: 1. * * * Slavnostna overtura. Klavir: g. St. P. 2. a) Slavnostni govor; b) Deklamacija iz Gregorčičevega „Joba“; g. phil. J. Dolenc. 3. A. Nedved: Naša zvezda. S. Gregorčič. Mešan zbor. 4. S. Gregorčič: Hajdukova eporoka. Deklamacija: g. iur. J. Dolžan. 5. A. Nedved: Srce sirota. S. Gregorčič. Tenor solo: g. phil. A. Robida. Na klavirju spremlja: g. St. P. 6. L. van Beethoven: Adagio cantabile iz sonate pathetique. Klavir in harmonij: gg. St. P. in phil. M. Baiuk. 7. J. Aljaž: Ujetega ptica tožba. S. Gregorčič. Mešan zbor. 8. S. Gregorčič: Dekletova molitev. Deklamacija z živo sliko: gdčna. Jelisava Krešević. 9. a) P. H. Sattner: Zlasi zvezde mu temne! S. Gregorčič. Moški zbor. b) Narodna: Njega ni. S. Gregorčič. Moški zbor. 10. V. Parma: Angelus. Ženski zbor s klavirjem iz operete „Amazconke“. 11. M. Haydn: Finale-Presto iz simfonije v B-duru. Klavir: g. St. P. 12. S. Gregorčič: Romarica. Deklamacija: gdčna. Franciška Šubelj. 13. a) P. H. Sattner: Nazaj v planinski raj. S. Gregorčič. Mešan zbor. b) D. Jenko: Pogovor z domom. Mešan zbor. 14. S. Gregorčič: Z vencem tem ovenčam Slavo. Deklamacija z živo sliko. Prosta zabava bo posvečena godovnikom Jožefom in Jožefam. Vstopnina prosta. Radovoljni darovi za društveni harmonij dobrodošli!

Slovenska služba božja na Dunaju bo v marcu, kakor po navadi, drugo nedeljo v mesecu, torej 12. marca v cerkvi sv. Antona, XV. Pouthongasse 16, popoldne ob polu treh. Enako bo tudi prihodnji mesec služba božja drugo nedeljo, namreč 9. aprila.

Prijateljski sestanek priredi „Straža“ 12. marca in 9. aprila v društvenem lokalu v VI. okraju, Magdalenenstrasse 104 (Restavracija A. Wallner) takoj po službi božji.

Večja zabavna večera priredi „Straža“ zopet drugo nedeljo v maju in juniju, t. j. 14. maja in 11. junija v restavraciji „zum grünen Baum“, VII. okr., Mariabilferstrasse 56.

Slovenski starši, ki želijo, da bi se njih otroci poučevali v slovenščini, naj blagovolijo sporočiti to društvenemu odboru — najboljši pri prihodnjem prijateljskem sestanku!

Društvenoknjižnica je odprila „Straža“ v društveni sobi v VI. okr., Magdalenenstrasse 104. Knjige se izposojujejo društvenikom vsako nedeljo od 4. do 6. ure popoldne. V društveni sobi se bo vršilo poučevanje v slovenščini, petju in — kakor upamo — tudi v tamburanju.

Cerkveni letopis.

Ecclesiae Lavantinae synodus dioecesisana, quam anno Domini 1903 coadunavit Michael Napotnik, Princeps Episcopus Lavantinus etc. Marburgi 1904. — Izšla je krasna, obširna knjiga, v kateri je natančno popisana lavantinska sinoda. Ta dragocena knjiga obsega vse, kar se je vršilo ob sinodi, obrede, posvetovanja, govore, molitve, sklepe itd. ter je za vse čase važen zgodovinski in juridični dokument lavantinske škofije. Knjiga obsega štiri dele: Prvi del popisuje priprave za sinodo, drugi del sinodalne shode, tretji sinodalne sklepe in četrti določbe za vladanje škofije. Posebno važna so „statuta synodalia“, ki se odlikujejo po splošni popolnosti in preglednosti. Za nas so posebno važni oddelki o gibanju proč od Rima, o socialnem vprašanju, o krščanski demokraciji in o katoliški organizaciji, v katerih se razpravlja s toliko natančnostjo, da imajo lavantinski duhovniki v teh sklepih res izborna navodila za javno življenje. Jako poučna je razprava o alkoholizmu. Z največjo natančnostjo so obdelane notranje cerkvene stvari in vse duhovsko poslovanje. Res ogromno delo je tu zbrano v knjigi, ki obsega 918 strani! Prevz. g. knezoškof lavantinski si je s tem delom pridobil neminljivih zaslug, kajti lavantinska škofija ima v tej knjigi svoj „codex“, kateri jej kaže pravo pot do vsestranskega duševnega napredka. Izvrsten pripomoček pa imajo v njej tudi druge škofije, ker jim je tu podan popoln vzor za sinodalna zborovanja.

Književnost in umetnost.

Časopis katoliškega duhovenstva, ki izhaja že 46. leto, se je letos znatno izpremenil. Prinašati je začel prilogo, ki govori pod naslovom Slavica o teološki literaturi slovenskih narodov. Naš rojak Grivec je

prišel lepo slovstveno razpravo o ruski bibliški patriotični literaturi; v nji obravnava Nik. Nikanoroviča Glubokovskija. Za nas je tudi zanimiv spis Jos. Vajsa o slovenskem liturgiskem jeziku na Hrvaškem, Dalmaciji in sosednjih otokih in dr. Podlahu Spomin bivše slovenske liturgije v emavški cerkvi v Pragi. Vsaki razpravi je dodan latinski prevod ali vsaj kratka latinska vsebina, da se tako tudi češčine nevedšim bravcem omogoči vpogled v slovensko teološko slovstvo. List je tudi sicer dobro urejevan. Prva številka ima večno razprav o Brezmadežni. Za nas najzanimivejši je prvi članek Jos. Vajsa o češčanju Brezmadežnega spočetja v liturgijskih glagolskih knjigah. Ta Vajs je češki duhovnik, ki se je v Pragi učil slovenskega jezika, in ki ga je škof Mahnič pozval na Krk, da tam znanstveno pomaga pri ureditvi glagolskega bogoslužja. V staroslovenski akademiji na Krku je začel nedavno izdajati Sveto pismo povzeto iz starejših glagolskih spisov. Izšla je dezdaj Jobova knjiga. Delo ima naslov: *Analecta sacrae scripturae ex antiquioribus codicibus glagolitcis. Publicationes Palaeoslavicae Academiae Veglensis*. V njenem prvem zvezku je izdal Vajs Recensio croatico - glagolitici fragmenti Verbeniensis. O tem delu piše Jagić med drugim v svojem Archiv für slavische Philologie 26. str. 126 to-le: Es hat sich in der Stadt Veglia, Dank dem Eifer des dortigen Bischofs, ein kleiner literarischer Verein, eine Akademie gebildet, die den löblichen Zweck verfolgt, literarische Altertümer jener Insel und ihrer Umgebung allmählich herauszugeben. Das erste Heft liegt nun vor. Als Herausgeber tritt nicht etwa ein kroatischer Priester auf — das schöne Beispiel der beiden Veglenser Cončić und Parčić scheint nicht mehr zu wirken, — sondern ein aus Böhmen gekommener Priester, der in Prag slavische Studien gemacht und seinen böhmischen Eifer in das schläfrige Far niente des heissen Südens gebracht hat. T o s e t i č e t u d i n a s ! Med recenzijami je tudi zelo pohvalno omenjena doktorska disertacija našega mladega učenjaka F. Grivca, ki je p. iobčena v Ilovskem cerkvenem listu „Niva“ pod naslovom: Probi zluki z grečkoju cerkvoju po sobori Florentijskem; v nji se tudi razumno obravnava pot, ki naj v sedanjih časih vodi k zedinjenju grške cerkve z rimsko. Po pravici reči, da ima prva številka obilo bogatega gradiva. List izhaja po desetkrat na leto. Naročnina znaša 9 K na leto in se pošilja kn. nadšk. tiskarni v Pragi. (190—1)

* **Društvo sv. Jeronima** izda za leto 1905 tele knjige: 1. St. Ernakovića povest „Dobar je Bog“; 2. Ivana Račića „Vočarstvo“ (sadjarstvo); 3. Milana Senoe „Astronomijo ili nauko zvezdama“; 4. „Ruske narodne pripovijetke“ v prevodu Mirka Divkovića; 5. „Danica“ — koledar za l. 1906. Knjige izidejo meseca grudna. Dobe jih letniki za eno krono in desmrti člani, ki plačajo enkrat za vselej 10 K. Novi člani in letniki, ki še niso obnovili društvenine, naj se blagovolijo javiti z gori omenjenim doneskom do konca tekočega meseca. Poštarina znaša 20 v. Poverjenik za Ljubljano je trnovski župnik Ivan Vrhovnik.

Primorske novice.

p **Javen protest.** Na pepelnično sredo je bil v Hudjužni velik javen ples. Podpisani duhovniki, dušni pastirji v baški dolini, proti temu očitno, slovesno in z vso odločnostjo protestiramo. Protestiramo, da se je tako nečuvno skrunila pepelnična sreda. Protestiramo, da so tuji uslužbenci pri gradbi železnice tako izživajoče žalili katoliško prepričanje in versko čustvo domačih prebivalcev. Protestiramo, da je bil pri tej nekrščanski prireditvi zastopan učiteljski stan. Protestiramo, da se je o. kr. vojaška godba dala zlorabiti za tako početje. Obžalujemo, da policijski organi niso preprečili te veri nasprotujoče prireditve. Obžalujemo tiste ekspeditrice in druge, ki so se pri družili takemu očitnemu pohujšanju. Dne 11. marca 1905. Ivan Košir, vikar v Oblokah, kamer spada Hudajužna; Val. Kragelj, župnik Podbrdom; Franc Hliš, kaplan; Ivan Selak, vikar v Stržiščih.

p **Oratorij v gledišču.** V Gradiški so v gledišču igrali oratorij „Natale“.

p **Tatovi** so vlomili v cerkev sv. Janeza v Gorici. V zakristiji so zjutraj našli odprte vse predale, nekatere vlomljene. Tatovom se pa njih trud ni izplačal, ker niso mogli nič posebnega dobiti, iz cerkve pa niso ukradli nič.

p **Nabor v Gorici.** Od 89 mladeničev razreda 1884 je bilo potrjenih 35, 6 škart in 48 pride še na nabor. Od 51 mladeničev razreda 1883 je bilo potrjenih 6, škart 18, 27 pride še na nabor.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stojača barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v mm
16	9. zveč.	726.8	+6.1	sr. zah.	dež	
17	7. zjut.	726.6	+5.1	brezvetr.	megla	4.6
	2. pop.	728.1	+13.1	sl. svzh.	dol. jasno	

Srednja včerajšnja temp. +6.9°, norm. +3.7°.

Dnajska borza

dne 16. marca.

Skupna 4% konv. renta, maj—nov.	100.35
Skupna 4% konv. renta, jan.—julij	100.35
Skupna 4.2% pap. renta, feb.—avg.	100.95
Skupna 4.2% sreb. renta, april okt.	100.95
Avstrijska zlata renta	120.10
Avstrijska kronna renta 4%	100.55
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	93.30
Ogrska zlata renta 4%	118.90
Ogrska kronna renta 4%	98.40
Ogrska invest. renta 3 1/2%	89.95
Delnice avstro-ogrsk. banke	16.42
Kreditne delnice	678.—
London vista	239.72 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.15
20 mark	23.46
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.30
Cekini	11.30

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Književna poročila.

Novosti:

Ehrhard-Schindler, Theologische Studien der Leo-Gesellschaft 12. zvezek: Struckmann, *Die Gegenwart Christi in der hl. Eucharistie* nach den schriftlichen Quellen der Vornizänischen Zeit. Eine dogmengeschichtliche Untersuchung K. 9. — Kaufmann, *Handbuch der christlichen Archäologie*. (Wissenschaftliche Handbibliothek. Dritte Reihe: Lehrbücher verschiedener Wissenschaften V. K 13 20, Weber Ausgeführt *Katechesen über die Gebote Gottes* für das dritte Schuljahr K 4.08, Bibliothek der ältesten deutschen Literatur-Denkmler II. zvezek: *Heyne, Heliand* nebst den Bruchstücken der altsächsischen Genesis. Mit ausführlichen Glossar. K 7.20, — Schmidt, *Schillers Sohn Ernst*. Eine Briefsammlung K 7.20. — *Klaus-Schmid, Volkstümliche Predigten* für alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres und die Fastenzeit. 32. sešitek, 96 v. (*S tem sešitkom je delo celotno.*) — *Die ewige Stadt*. Ihre Heiligtümer und Denkmäler in Wort und Bild. Herausgegeben vom Marienkollege der Salvatorianer in Rom. Vezano K 4.80, — Quellen und Forschungen aus dem Gebiete der Geschichte in Verbindung mit ihrem historischen Institut in Rom Herausgegeben von der Görres-Gesellschaft X. Band: *Nuntiaturberichte aus Deutschland* nebst ergänzenden Aktenstücken. 1585 (1584) bis 1590. II. Abtheilung der Nuntiatur am Kaiserhofe. Erste Hälfte Germanico Malaspina und Filippo Sega. Giovanni Andrea Caligari in Graz. Bearbeitet und herausgegeben von Dr. Robert Reichenberger. K 24. — Schöninghs Textausgaben alter und neuer Schriftsteller: 30: *Das Gudrunlied* in Auswahl mit verbindendem Texte 36 v., — 31 *Jakob Grimms Reden* über das Alter und auf Schiller. 36 v., — 32 *Grillparzer, Die Ahnfrau*. 48 v., — 33 *Goethes Lieder, Sprüche, Balladen* und andere epische Gedichte. Auswahl. 36 v., — *Vzdělávací knihovna katolícká*. Svazek XXXIII. *Dějiny filosofie*. Napsal Dr. Josef Kachnák K 4.10, — S. A. Pospělov. *V sněhah Vostočnoj Sibiri* 96 kop., — S. Komarov. *Jagonskie studenty* 50 kop., — Fedor Sologub *Kniga s kazok* (Moskva) 80 kop., — *Na novmandskim brzegu*. Noweli Maryi Konopnickiej. Woprawie rb. 1.60, —

Raznoterosti:

Lehmen, Lehrbuch der Philosophie auf aristotelisch-scholastischer Grundlage. I. Band: Logik, Kritik und Ontologie. II. Band: Kosmologie und Psychologie-Theodicee. Cena K 16.80. — Manz'sch Gesetz-Ausgabe. Das Gesetz vom 19. September 1894 betreffend die *Dotation der katholischen Seelsorge - Geistlichkeit* sammt einschlägigen Materialien und Verordnungen Mit Erläuterungen, Erlässen und Entscheidungen für den praktischen Gebrauch. K 1.80. — *Selma Lagerlöf, Jerusalem*. I. In Dalarne. II. Im heiligen Lande. Erzählung. Übersetzung aus dem Schwedischen von Pauline Kläiber. 2 zvezka K 11.40. — *Selma Lagerlöf* — Francis Maro, *Christus-legenden*. Vezano K 5.40, — Seelsorger-Praxis. Sammlung praktischer Taschenbücher für den katholischen Klerus IV. *Vademecum für die Präsesiden der katholischen Jünglingsvereinigungen*. Von Dr. Jos. Drammer. Vezano K 1.08. —

Cerkvena glasba.

Postne pesmi. Za mešan zbor in orglje zložil P. Hugolin Sattner ord. ff Min. Cena partituri in štirim glasovom po pošti K 3.20. —

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Čebuljček za seme,

419 3—1 zgodnji krompir, beli amerikanec in rožnik, tudi kisló zelje, repo, in čebulo kupuje po najvišji ceni

Jožef Leuz v Ljubljani

pri novem Fran Jožefovem mostu.

Tržna poročila

od dne 16. marca 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 19.26 do 19.28; rž za april 15.44 do 15.46; oves za april 11.30 do 11.34; koroza za maj 15.42 do 15.44. Pšenica; ponudbe srednje, povpraševanje srednje mrtvo. Prodaja 14.000 met. stotov, za 10—15 stot. nižje. — Koroza vzdržano. — Druga žita nespremenjeno. — Vreme: oblačno.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja med boleznijo kakor tudi pri pogrebu našega iskreno ljubljenega

Ivo Romauch-a

in istotako za darovane krasne vence in šopke ter spremstvo ljubljence k zadnjemu počitku, čutimo se dolžne izreči vsem ljubim sorodnikom prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Med v o d e, 16. marca 1905.

Rodbina Romauch.

Podpisani župnik naznanja žalostno vest, da je umrl velečastiti gospod

Friderik Hudovernik

demančni mašnik, knšk. duhovski svetovalec, bivši župnik v Lescach,

dne 16. marcija ob pol 4. uri popoldne, po hudi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v 85. letu starosti.

Pogreb bo v soboto, dne 18. marcija 1905 na pokopališču v Kranju. Ob 10. uri bo sv. maša za pokojnika v župni cerkvi in potem pogreb.

Župni urad v Kranju, 16. marca 1905.

Anton Koblar

župnik in dekan.

Dobro izurjena

šivilja se takoj sprejme na Sv. Petra cesti šte. 13 pri gospodični

Mariji Skulj. 523 1—1

Društvo pogrebne bratov. sv. Jožefa

bode imelo dne 19. marca, t. j. na dan sv. Jožefa ob 4. uri popoldne v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana svoj

letni občni zbor,

h katerem se vabijo vsi moški udje.

500 3—2

ODBOR.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastika. — Povsem naravna potovanja.

Svetovnozgodovinski in patriotični dogodki.

Vsak teden novo potovanje.

V soboto, 18. marca 1905:

Zadnji dan razstave

Velezanimivo potovanje po

Angliji.

V nedeljo 19. marca do vstv. sobote 25. marca:

Velezanimivo potovanje

parnika „Augusta Victoria“

od **Kairo** do

Aleksandrije, Smirne in Malte.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer.

Popolna oprava

za špecerijsko ali manufakturno prodajalno v najboljšem stanju
502 3-2 je po ceni naprodaj pri

Adolfu Hauptmannu

trgovina z barvami, firneži, laki in čopiči
ob vogalu sv. Petra in Resljeve ceste in na Marijinem trgu.

Samo
6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna
pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v novi hiši »Kmetске posojilnice«, nasproti znane go-
stulne pri »Figovcu«.

Šablone za sobne slikarje, najnovejše in
najlepše vzorce, imata v veliki izbiri
v zalogi **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franči-
škanske Ulice. 524 17 11-10
Vnana naročila proti povzetju.

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno
petje v cerkvi, šoli in doma

je izšla in obsega na 200 straneh do
80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke
mašne molitve in trojne liturgije.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno
z rdečo obrezo 1 K, šagrin-platno z
zlatno obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti
10 vin. več.

Izšlo je tudi „Spremljevanje k
ljudski pesmarici“, Dobi se samo
vezano in stane 4 K. — Po pošti 30 v. več.

Naroča se v prodajalni „Katoliškega
tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot
v vsako krepotno družbo, v vsako
družino!

„Ljudska pesmarica“ je odobrena in
priporočena od petih knezoškofjskih
ordinarijatov.

Leopold Tratnik

pasar v Ljubljani

priporoča prečistiti duhovščini
in cerkvenim predstojnikom, svojo
veliko zalogo **cerkvenih
posod in orodja.**

Slavnemu občinstvu pa elek-
trična **svetila** in druge ko-
vinske izdelke n. pr.: **križe,**
sv. razpela v raznih veli-
kostih, **podobe i. t. d.**

● Priporoča se za obila ●

naročila!

18 20-10

NOVO! Špecialiteta! NOVO!

Grški pelinkovec

(Wermouth) 506 4-2

akcijske družbe „Achaja“ iz Pa-
trasa, dobiti je edino le v de-
likatesni trgovini ter vinarni

F. Kham

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10.

Pridnega in poštenega **učenca**
501 5-3

sprejem v svojo novo trgovino z
mešanim blagom. Vstop takoj.
IVAN LAVRIČ, trgovec v Cerknici.

Mladi gabri
za žive meje

ali pa za presajenje po gozdih od 1 do 5 m
višine so v večji množini na razpolago.

Več pove Franc Hrastja na Bregu
št. 14, pošta Kranj. 508 4-2

Kat. bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Postne pesmi

za mešan zbor in orglje zložil P. Hugolin Sattner ord. ff. Min.
Cena: partitura po pošti K 1'60, partitura in glasovi po pošti K 3'20,
vsak posamezen glas 40 vin.

Častito predstojništvo frančiškanskega samostana je izročilo „Ka-
toliški Bukvarni“ tudi naslednje skladbe v prodajo in razpošiljanje:

Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Izveličarju za mešan zbor, de-
loma z orgljami. Izdal P. Hugolin Sattner. Partitura in 4
glasovi brez poštne K 8'—, posamezni glasovi po 50 vin.

Slava Bogu. Cerkvene pesmi. Za mešan zbor izdala in založila P.
Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner.

I. Zvezek: **Dvajset mašnih.** Cena partituri in glasovom s poštino
vred K 3'40.

II. zvezek: **23 Marijinih.** Cena partituri in glasovom s poštino vred
K 3'—.

Venček Mariji. Napevi za Marijino družbo. Zložil P. Angelik
Hribar. Drugi zvezek. Cena partituri s poštino vred K 1'25.
Vsak glas 35 vin.

Missa „in honorem s. Antonii Paduani“ ad IV. voces inaequales.
Auctore P. Angelico Hribar. O. M. Cena partituri in štirim
glasovom s poštino vred K 2'20.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n./M.

Založa pri

Anton Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52-41

Zahtevajte pri nakupu

671 60-57

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

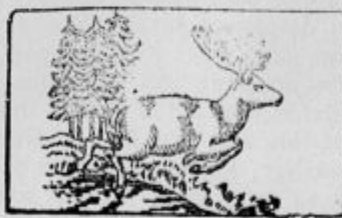
zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Dobiva!
se povsod

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 18 150-30

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.